

বারী মজা

মণি দু'মিনি পুরা চোকপরে। ওঁকিরা ফোক শাৰা থৰক ময়াম অমা, অসুখী-ন্যারোলনী দিমাংক, ডসাই মিত্ৰীনা কৰা তৈৰকপমণী মণী কোন্তী থোকট য়ায়ে।

উইহাক পোখাৰা য়ায়ে য়েগে খন্দুনা ওঁকিস কুলুগ্ৰা চায়া তাম্ৰ চানকমৈখ ফমুগা মমীং উইশিন্দুনা সোনা হীপ্তি। মণী নুপী কমলাসু মঙঙ অমনি খন্দুনা কুচা চশিন্দুনা ফমু মথতা ফ্ৰিশ্ৰ। মণিদি তুঁনি কলভেং, অদু মমীং উইশিলগা হীপ্তি।

কমলাসু মণিগী মমশিন্দু তপ্পা মণী খুংশাপিন্দুনা ময় খায়েকুনা মাৰি।

“তুৰাইবু বৰী খৰা মাখিদি।”

কমলাসু তপ্পা শেৰি।

“উইহা লাভলকৰিন। ঐ মাথা য়ায়া শাৰি। শ্বাইদা অমুজা ডভলকৰিন।”

ফোমু কল্প থাৰকই মণিদু মণী নুপীনা। কমলাসু ইঙক হেৰু ওঁক্ৰে। হনক মরকনি মণিদি কৈকনা ইটো তৌই। মতৌশাপনু হনক মায়ো। মানা রা অমা ইচা চ্ৰা হেলুসু মণিদি নুপীনা হেৰু ময়ুভে। তুঁনি তৌসৌখা ব্ৰা তৌশ্ৰাশা শ্ৰ হেভা। শোকবি। হেৰনি, তাৰোক তপ্পা মণী তৌশ্ৰতৰা কুৰিয়ে।

মণিদি শাৰিবা। কোকশিনি কমলাসনি খৰবা নভে। নোবেতসু নুপীনা হায়সে। মনুক য়ায়া চেংগা মণিনি। অৰানি, নুওইতৰা, অনাৰা লৈৰফাওববা মী মাখিনি হায়না মীভোমী হায়সেতৰবসি মণী মৈখিনি। থকলী শাৰিবা কোক, লক্ৰিমা নিম্পা, মণিমা নিমম রামো লায়া পীৰক্ৰিমা ওঁক্ৰে পুস্কমকি নোবেত মণী নুপীনা বারী শাদেভে। হবিজি অৰাৰাৰাখনি ব্ৰা হেৰেন্দাম মণিদু মতৌশাপী মণিদু ওঁক্ৰে।

কৈনোমা হায় য়ায়ে। পত্ৰশাওলা শাউই কমলাস।

“শনক্ৰু হেৰীয়েগে হোমকোশ।”

“অভঃ নাভকনন্দু অনীয়ে।”

অনিগ্ৰা ডাভা ডভলকৰিন কুইশিলক্ৰে। কমলাসি পুৰা বারীয়ে। মখোলা নীচা হই।

“ঐখোয় অনীও হৌজিক কয়নবা নহাক ডুগপা।”

“উহাক পোখাগে তৌবিন্দা, ফরক তুৰক তৌশ্ৰকনু তানীয়ে।” হায়ৰপগা উইহাক লৈগা মণিদি চান্চনা নুওইনা খুংগোবশ্ৰে।

কমলা মুমিদিগী ময়ুবেৰীনি। মমা মপানা হায়না-নীন্দুনা মণিমা গাজৰকৰিনি। মণিগী চাকৰেঙে ফিসু, মনোবোক মকুবেকী সেবা, মণিমাগী শোকলগা হেৰিনিবা মণী মখোনি। মণিগী কুশিনিগী শোবলগা কোয়াৰা মণিমা গাজৰকৰিনি। মণিগী চাকৰেঙে ফিসু, মনোবোক মকুবেকী সেবা, মণিমাগী শোকলগা হেৰিনিবা মণী মখোনি। মণিগী কুশিনিগী শোবলগা কোয়াৰা মণিমা গাজৰকৰিনি।

হনকলী মণিমা মড্ৰেদা চেংলিবা শাজং, মড্ৰেদা কৰা খোজকৰেংগে তৌক্ৰিগণি মাসু পুস্কক ডুইই। মণিগী অমায়োমা শাৰিবা কোকশি খঙননবা মণী বাৰলক্ৰ টেয়ে। চম্ৰিঃ চহেদী কৰালানি। কৰিওত্থনা অৰুবা। রাফ ম শ্বৰুবা অমা হেগা পাখংখিন্দুনা রাহুদুনা ঈনিং চাইনুনা লাভকু-মু য়াঙপনি।

কমলাগী বারীবেসি হেগেংলক্ৰে। মণিদু চিনেবসু হেগেংলক্ৰে। নিপা হায়সিদি অসৌ-অসৌনা পাশা, নুপী সেনা সেনা অত্ৰোশা নুপী থিন্দুনা অনীসুৰা মুমি দিবা কৰা মা তৌবৈবনি।

হনকলী মণিমা মত্ৰোশা থওই-রাওইবসিদি হেভা কৰা চিনেবে। ইক নুকা মমরোম তানা গোপালনা নুপী অচোনী অময়ী

হৌদোঙ অমুৰী

নিবেখৌখোংজম রঞ্জনা

পুশিলককসু কুইজি। নুপী অনীদুগী খনবনা মুমিং খুনিং লৈকয় কুইশে ওইনিবনি।

মাগা পুনা তিগ্ৰজবী মমায়ী সুমতীও অঙা উনবা ইকুই কুইফনা লৈখিলে। শোৰাং নোঙানবনী উৎসব য়াওববা য়ায়ে হায়দনা নহাদু য়াওবনি। মুমিংতুনা মণী নিপাদুনা “নুপী অমা থিবা য়ায়ে অঙা য়োকপীনাৰা” হায়দনা শোলাহৌবদু নীশিন্দুনা লৈরি।

মপুল্লীনা সুমতীগী মচাদুগী মরমা কপৰি।

মফাঃ মফাঃ কমলাসু লাকপা রাখলো খঙসে। কমলাগী পুত্ৰীনা চিনেবনা থনশ্ৰে। নাক হেংতা থেৰিগা থৌদোক কৰানা মণী পুত্ৰীকুসু লৈগাৰা ডমহশ্ৰে।

মথল হইজ...

“মাগীসিবু অতোশা নুপীগী রাখলনা ডওব্ৰো?” তৌখোরক্ৰিবা শাজং, মাৰু থওইক্ৰিবা, মতৌশাপা মায়দবা মওঙশিগেনা কমলাসু পুৰা গাজহয়ে। অহীঃ চ্ৰা মীং কল্প অমুজা উইশিনিবা য়ায়ে।

ইশি শিনা নাগেভুনা তুঁনিবা মণিমা অমুক মুগা য়েই। নোঙাঙলমদই ওইকৰপণী অদুৰাইদি কমলাসু রাখল খনবমৈখ খল্লগৰা তুমখপে।

মকে ফজনা মথৌ, সারী শেংগী নুপী অনীখক খোলালগা চহলক্ৰেবু কমলাসু খোভাভাওনী উই। কঙাঙা অমা থিৰেকপা মণি। মনা মসোলদা থোরকপণি নুপীশিন্দু সুমাজ শ্ৰৌশিলক্ৰে।

“তামা মণিগী মুমিদিবু অসি ওইবৰো?”

মৰেপ রাবী পিন্ধম অমা হেৰেকপা মণি।

“মামি। আ কৰি তাকপীচমবা?”

“তামা মণিগী, ইন্দামা?”

“হোয়, ঐ মণী নুপীনি।”

“বৰী অৰুবা অমুজা শাজং লাকপনি।”

নুপী অনীদু ইমুদা চহলক্ৰেবী মওঙলা হইজ হৌই।

কমলাসু ব্ৰা চিনেবপা হৌই।

বায়সি ব্ৰা লুগৌ মাৰি। ফমফ কপা নুপী অনীদু পুশিন্দুনা সোফাৰা ফমহই। মাসু ফমি। “ইন্দামা, বারীবেবদি য়ায়ে। রাফম অমুজা ডমজগে লাকপনি।” মমায় কোয়বী মশক ব্ৰা ফজবী নহাদুনা হৌদোরকই।

“তামা মণিগে য়ায়া টে, চাউখোকপা হেজ্বে। ওঁকিসর অসৌবা ওইজবসু মখাৰা থবক তৌজিববী ঐখোয়বু মদা মচাপ্ৰা লোনবী।”

কমলা তুঁনিমা অবি। মখা কৰি অৰক্ৰনি হায়ব হৌজিক ফাওবা মণী রাখলনা লাগ ফসে, খৌৱাৰা উই মখা জৰকমু।

“হনক থা অনীদু ব্ৰেইং অমা শিল্লোংগা চেংলবুনা খেংবকপা ওইবময়ে।”

“আ, নুপীদু ব্ৰা তৌবা ডুৰী ওইবময়ে।

মচা অচম লৈনা লৈনা অত্ৰোশা নিপা অমদু অমুক মখা থব মমু পাহ্লরময়ে।”

কমলা খুমেং তুঁনিমা অদুমা অবি। মখা কৰি তায়ক্ৰনি খনবনা মশাদু নীকই। মমায় ঈচপমুক ডুইশিলক্ৰে।

মণিগী অহোবা শাজং পুস্কক অশেবা ওইনা উখোজ্বেৰে ব্ৰি।

ব্ৰা রাবীদুনা মখা অমুক শমবকই।

“ইন্দামা, ব্ৰেইং মনুকপী খোয় অনীদু মণিদি অসু লৈবক্ৰময়ে।”

“অু হৌজিক কৰি হৌববা?”

কমলাসু খোজ্বেল পীচা হই।

“থা মৰীয়েগা হায়ৰময়ে, নুপীদু হৌজিক মপামা মাগা লৈমিদি।”

কমলাগী মণা থক থক নীক্ৰে। ইহাউ তউলঙম তৰঙ মালডা মখা তায়কৰি হইরি।

“মামা অঙাশি তামা মণিগীনি হায়ৰাময়ে।

মমাদু ডাঃ ওঁকিযা লাভলক্ৰি। মা শ্ৰৌশৌশবদি

নহাৰোল তাল্লগা অশা। থবক পায়খঙলনি হায়সিদি।”

কমলাসু কৰিমতা খুভ্ৰে। মমীং অনীদু লৈখাৰা মুগা য়েবৈ।

“তামা মণিদু মুদা পুশিবসি পামময়ে। ইন্দামা। রাফমসে ফেঙদোকপা ডমদনা ঐখোয়বু অমুজঃ মতঙ পাংবিয়ু হায়বদগী লাকবনি। অদু মণিমা য়ায়া পুত্ৰীঃ খৌগেংবদী বাদি নভে। তামা মণিমা হায়মবদগী লাকবনি।”

কমলা মচোক উৰু উৰু লৈবঙম হৌই। মমীং তদনা পইখলকই।

“অসুক চাউবা মীনৰা নমখা?”

মুনবংলক্ৰবা শ্বৰদু তপ্পা ফাথনবা হেংইনে, হায়ৰকই “ঐ অমুজা খজ্জকৰখিপে, লেভীখিবা য়ারি।”

ফম্ৰদগী সোফাৰা হীপে। নুপী অনীদু থকিঃ তকিঃ খোকশ্ৰে। কমলাসু মওম মওম খনবা হৌয়ে। রাফমসি অসি যৌবকদি লাগে।

মণী নুপানা নুপী অনী সেনাৰা। ইমু অমুজা নুপী অনী সেনাৰা। মথল খনবা হসেই। উই নাভ্ৰগা অমা থোকপা তাই। অদু ব্ৰি মণী মফমদি চাউনা লৈরি। অহল লমলা হায়ন-শীন্দুনা লৈবাক পুজাও ধীন্দুনা লাকখিনি।

মণা বারী খামবিগী মখোল অমা ডা। কমলা সোফাৰা হীপক্ৰেবী হৌগেভুনা ফম্ৰী। মময় মদুসু ইচা হায়। কুইবা কবুৰী মময়সু ইহাপে মত্ৰেং। মপানা থোকুনা কা লক্ৰিগে হায়বে য়েবীক্ৰেগী রাখল মড্ৰেদা পোভে। উসুনা ফ্ৰি।

মণি ইমুদা চহলকই। মথল নভে। মড্ৰেদা নুপী ইমু মুৰী অমা হাওঁফি অত্ৰোশা অমা ইন্দামা লৈয়ি।

কমলা নুপীদুনা পেপখনা হাইফেং য়েইঃ “শকৰীৰী হৌগেঙ অমুৰী মময়ী, নও গীদমতা। ওইয়ে মামা। নহানমখৈদগী ডাওঁবনে। মরুমা ঐবু থওইবা শাৰননা, ওইবীদি কৰি হেৰল।”

মণিমা ওঁকিযিঃ “ফরে, মণী মণী অপানি। অদু ঐনি মীখা থাপনা লৈবক্ৰেবীদি নিভে। অমুৰা অমা হায়, না মড্ৰেদা ঐ।”

“কমলা, ঐখক শোয়বনি। নহাৰু ডাকপীবা নভা উপাই হেবে। নভা ঐবু অমুতই ডাকপীবি। মওম মরুঃ নখোয় অনী পুৰা লৈমিগা শুভ্ৰ হৌয়ে।”

মত্ৰাশি শ্ৰৌশিলক্ৰেবদি কমলাসু চ্ৰা সেনা ডাভ্ৰে। মখা থক থক নীক্ৰে।

“কৰি পুৰা লৈমিগা মখা কৰি।”

মু ঐ খাভা শুকম ড্ৰাইই য়ায়সিদি।

মখা থবা ড্ৰামে মফম মসাজ খঙনা অমফা হেজ্বেৰে পুত্ৰিগা হেংখুনা শিল্লক্ৰে মণি মামা খল্লক্ৰে।

মণিমা মড্ৰেদা কৰা জায়কই। সুমাজ মত্ৰেদা স্তম্ভকেনা কেলশিন্দা ফয়।

“ঐ শিনা শৰক চামা হেমা ফে, শিবনা শৰক চামা হেমা ফে।”

“কমলা, কমলা।” মণিমা মশাদু পায়দা লৈয়ি।

কমলা মমড্ৰা কৰা কৰি।

তপ্পা তপ্পা মীং পাডখোকক।

“কৌদে, অদুক কৰা কৰিদি। মডা কৰি উৰে।”

মণিগী মড্ৰসিদি তমথোকপা ইকায় কমলা। তপ্পা মময় নাভল অমায়োমা ওঁক্ৰেগ্ৰা খুভ্ৰে।

“মড্ৰা হৌদেঃ অমুৰী অমা কোয়ডন তায়সিদি।”

খুংশেমা (নডা) জগেই শাৰিবা। ঐবু নডা অসুক ওঁকিগি, ঐগী কৰাৰ হায়লগেনাঃ

থোময়েসে নখায় ময়াম চঙনুনা চিখাইয়ে খা-মঃ

মমীঃ মমাঃ, থক মখা।

খাফম খঙত্ৰে মফম মখা।

পুৰা ড্ৰামে ইকক অসে

রাখল অমতসু খনডময়ে

অসুক জাৰনেবা মকসিদি

ঐগী থামায়সিনা অসুক পুডুমিদি

খনডম খঙত্ৰে মীংকুপসিদি

নডুম্বি কৰিবা ড্ৰামে জাৰনেবসু

ঐগী কাউবা ড্ৰামে

ঐগীসু বসৰা লাভলক্ৰি।

চান্চা থাউ মে

লৈখঙলবসু ডাভ্ৰবনি নহাক

থাউম ওইগুসু মড্ৰা চায়বনি

মমদি

নহাক চান্চা থাউমে

মড্ৰা পীবনি নহাকী নখৌদি

থাউমেনি হায়গে

মড্ৰা থোকবনে ডমত্ৰাঃ

ঐ খঙই নহাক

বোৱাৰীশিগী থোকম ওঁক্ৰে কিল্লা

চান্চা থাউম ঈনিং য়ানবনি

ডাভ্ৰে থাউম ঈনিং য়ানবনি

নহাৰু মড্ৰা থোক চান্চবদি

তাবুতুংদগী

(কবিত্ৰ ডা. লমায় কমলগী ফাওৱাৰ শৈৱেঃ “বিশ্ব-শ্ৰেং” ডগিগী ওইনা তাবুতুংদগী লৌখংচরি।)

বিশ্ব – শ্ৰেং।

হে পাখশা! বিজ্ঞান হৈব।

কৰিগীনা মন্ত্ৰু গাজ্ৰিবা?

পাল্লবনা নুশিগী মদুনা

মিঃ তাগনি পাৰা পাৰা,

না পংগনি তা-না ভানা,

পংগনি লৌশি থৌনা থৌনা।

লৈম হুদনু মলয়না,

“নুশি” “নুশি” হাইনবঙমা,

পুকনি হুদনু নুশিবা মীনা

মখনগনি “নুশি” “নুশি” হাইনা।

তিখং পাল্লব কেতকীনা,

মনম নুশিগণম কেহেইনা,

নিউই চাউৰ চাউৰা নুশিবা,

“নুশি” মখনগনি থৌনা হেগা

থোখোলেবসু নুশিবা মীনা,

হীদাক অখাৰা চাবঙমা,

হেগা কেখখংকনি নশাদু,

হেগা নুইগনি পুকনিবে।

নাওৰী পাৰে মনুশিনি,

অগহেংগে নোকলকলে নিগনি।

শনিৰক পৰেঃ নুশিগী,

হজ্তোভুনা নুশিগী ডকপনদগী,

কোনকবা শিবিবা ডমলবা,

শ্ৰেংকি কেই নুশাদু অশেবা।

ডা. লমায় কমল

মণিপুৰী পাৰ্ছ - পাউৰো, পাউতাক

৪৩৬ অহলগী ঝাং লৈখাভা তাহিয়ে।

- অহলগী বা লৌভবদি খুংগেচোবনা অৰাবা

নভই, হাৰাবা ইয়ু।

৪৩৭ অহাৰো কাকাকখন

- তৌনিবা তৌজৰকট হায়বগী মওগা

শীনিবা।

৪৩৮ অহাও অহাওবনা লৌখংগা

-অফবা ডাভা খনগপং।

৪৩৯ অহাও হাওত চিত্তনা খঙবনি।

- হাওই হাওত হায়বনি চায়বদি খঙত্ৰে।

৪৪০ অহলবনা ঐগী মথবা গীগী

-ঐগী শোভ্ৰগা হৌয়েৰে খনবা।

৪৪১ অহল ময়াম ওখা অহা

- অঙাঃ মীডমা হৌনা খঙবনা চৌইত্ৰি

চৌখং।

৪৪২ অহল শিবিবা ঐইবা

-মশুক ফত্ৰবা, অহলগী সেবা তৌনিবনা

মঃ।

৪৪৩ অহাৰু কৈ হুদনি।

-চীঃ য়াৰী মড্ৰঃ হায়া য়ায়া হে শিবা।

খোমজিনবা

ডা. লৈখাংখেম তোখেন্দ

গাওঁশিৰীয়া উল্লা

লাইৱিকী মমিঃ অসৌবা মণিপুৰী

শৈৱেঃ শৈৱেঃ, ২০১৪)

খোমজিনবা ওঃ নাওৱেং বিদ্যাসাগৰ

আফেঙবাঃ সাহিত্ৰ একাদেমি, নিউ

দিব্লি

মমলঃ লুপা ১৬০/-

সহিত্ৰ একাদেমি, নিউ দিব্লিনা পুথোকপা

নাওৱেং বিদ্যাসাগৰনা খোমজিনবা “অসৌবা মণিপুৰী

শৈৱেঃ” হায়বা শৈৱেঃগী এছোলোজিগী মখম

মাখনেমনি ম্যোসোনা শেম-সাবনি। কবি ২৯ গী

শৈৱেঃ মৰিফত্ৰেং য়াওঁরি। মশুঃ ওইনা ম্যোদন

পেৰিওকৰী কবিশিঃগী শৈৱেঃ খোমজিনবা

হেংবনি। মণিপুৰী সহিত্য মায়েদন পেৰিয়দকী

শৈৱেঃগী খোমজিনবী লাইৱিক হায়সি অসৌবিদি

নভে। হনিঃঙই ওইবনি খোমজিনবা লাইৱিকনি

অসৌবা কৰি উবা ফংবেং হায়সিদি। লাইৱিকনি

কবি লাইৱিক মসৱেংগৰী হৌৱগা কবি হৌৱদ

নেৱজিৎকী শৈৱেঃ ফাওবা ফোনশি। তম্বেবকি

খোমজিনবা হেংবনিবসি ৰোমাটিক পেৰিয়দকী

মড্ৰঃ তায়কপদা থেৱিক্ৰিবা কবিশিঃগী শৈৱেঃ